

Mustikoiden marraskuun kirje 2021

Eri kokoisten ja väristen purkkien vieritys aikuisen tai kaverin kanssa on ollut hauskaa. Eri pituisia matkoja. Minne se menee? Oho, ei mennytkään kaverin luokse, vaan kaverin taakse, ja nyt törmäsi seinään! Miten se menee? Suoraan, mutka, ohi meni. Pyörii ympäri, pysähtyy, kääntyy. Muutkin lelut saattavat vierä; esim. omena, sipuli, tomaatti, rakennuspalikoiden autonpyörä. Mutta duplolego ei oikein liiku. Paitsi, jos se on auto. Lapset ovat myös ihastuneet palikoiden pyörittämiseen hyrränä. Kuinka kauan maltan sen antaa pyöriä, vai koskenko jo? Oho, nyt vauhti hidastuu ja se pysähtyi. Uskallanko koskea siihen, kun se pyörii? Oho, se ei pysähtynyt, vaan siirtyi pyörimään toiseen paikkaan, kauemmas. Näihin puuhiin kerääntyy nopeasti väkeä, kun joku keksii aloittaa leikin.

Väriympyröiden avulla on tutkittu metsää, sammalta, neulasia, keppejä, lehtiä, kiviä. Samalla on tutkittu kokoa (iso/pieni), pituutta (pitkä/lyhyt), miltä tuntuu (pehmeä/kova, karhea/sileä). Liukas onkin esimerkiksi kallio sateella tai sen jälkeen ja myös oksa/puunrunko/keppi, josta kaarna on irronnut. Väriympyröitä voi myös heittää! Miten ja mihin ne lentävät? Jäikö kiinni puuhun, lensikö maahan, eteen, taakse, onko se alla, päällä, nyt se vierii, pyörii, suoraan, kääntyy. Värien nimeäminen ja kerääminen ja uudestaan heittäminen on hauskaa. Niitä on kiva laskea ja järjestellä maahan. Niihin voi soittaa kepillä, ja vaikka leikkiä Kukkuu-leikkiä, kun laittaa värin kasvojen eteen.

Syksyn sateiden myötä on ollut ihanaa tutkia pisaroita. Pisara on kuin helmi, joka on kiinni oksassa. Mitä tapahtuu, kun siihen koskee? Se tippuu, tarttuu käsineeseen ja välillä vain häviää johonkin. Sadevesikaivoja on pysähdyttävä tutkimaan, koska siellä voi olla vettä ja monesti myös lapioita. Ja kun sataa, vesi tippuu kauas alas kaivon pohjalle kovaa vauhtia. Lätäköiden läpi kulkeminen ja niissä hyppiminen on mahtavaa. Sateesta kuuluu ääni, varsinkin kun sataa omaan hupun päälle ja kun vesi virtaa alas kaivoon.

Palapelit ja pujottelutehtävät ovat Mustikoiden mieleen. Palapeleissä on kätevät nupit ja paljon kivoja kuvia eri aiheista. Pujottelu tehdään pehmeään ja kimaltelevaan nauhaan, ja helmet ovat vaikka minkä värisiä ja muotoisia. Vauvoja hoidetaan, työnnetään rattaissa, erilaisia ruokia valmistetaan ja tarjoillaan, käydään eväretkillä leikkihuoneen lattialla liinan päällä. Välillä otetaan leikisti unet maton päällä tai tyynyllä ja taas jatketaan hommia. Sisällä on keksitty soittaa rakennuspalikoilla, jotka helisevät. Soittoa ylhäällä, alhaalla, edessä, takana, sivulla, korvan vieressä. Pihalla mustikat ovat innostuneet liukumäestä, ja laskijoita on välillä ihan ruuhkaksi asti. Alta kannattaakin mennä pois, ennen kuin kaveri laskee perään. Kiviä ja hiekkaa ja muuta on turvallisempi tutkia sivummalla. Mustikoiden kävely- ja juoksuvauhti sekä sisällä että ulkona on kiihtynyt, voimat lisääntyneet ja koordinaatiotaidot tarkentuneet.

Syksyn aikana on tutustuttu esim. käsitteisiin edessä ja takana, ylhäällä, alhaalla. mm. keinuessa eteen, taakse, ylös, alas. Lentokone, lintu, aurinko jne. ovat ylhäällä, omat ja kaverin kengät, kävyt, kepit, juuret ja kivet ym. ovat alhaalla. Neulasia onkin sekä ylhäällä että alhaalla. Metsäretkillä on menty ylämäkeä ylös, alamäkeä alas. Lehti ja neulanen, oksa, tippuu puusta ylhäältä alas. Paikan määreitä on kiva harjoitella metsässä, leikkiessä tai vaikka, kun katsoo kuvakirjoja: mikä eläin on tuon tytön vieressä? Missä kissa istuu? Katolla, ylhäällä. Pisarat tippuvat ylhäältä alas, niitä on ylhäällä oksassa ja alhaalla ruohikossa, vesi tippuu alas kaivoon, alhaalla kaivossa on paljon vettä, toisessa kaivossa onkin vähän vettä.

Metsässä on ollut mukana pääsiäismunien sinisiä ja keltaisia leluuria. Munilla on leikitty paljon! Munia on tutkittu monella tavalla; minkä värinen, miten sen saa auki ja kiinni, mitä sinne mahtuu sisälle? Mahtuuko sisälle pieni vai iso keppi/käpy/kivi/neulanen/kaarna, mikä on liian iso? Kuuluuko munasta ääni, kun sitä ravistaa? Mikä ääni kuuluu? Miten muna vierii kiveä alas, entä rinnettä? Mihin ja miten se lentää, jos sen heittää? Munia on kiva kerätä ja lajitella. Ensin pussi on täynnä, sitten se on tyhjä. Pysyykö munat laatikossa, jos sitä vetää narusta? "Vieritetäänkö taas munia?" "Onko sulla Johanna ne munat mukana?"

Mustikat ovat huomanneet, että lyhtypylväs on eri kuin puu! Pylvään päässä ylhäällä korkealla on lamppu. Ja sitten on lähdetty etsimään seuraavaa lamppua. "Mistä se valo tulee?" ("Sähköjohtoja pitkin.") "Ai noita viivoja tuolla ylhäällä?" Kun viivoja seuraa, löytyy seuraava lamppu.

Lauluja:

1. Kolme varista istui aidalla,
Silivatischeilaa, silivatischeila,
Yksi lensi pois!

2. Kaksi varista..
3. Yksi varis vain..

Aurinko, aurinko, korkealla taivahalla loistaa jo!

Huomenta (lapsen nimi), huomenta vaan!
Huomenta (lapsen nimi), huomenta vaan!
Huomenta (lapsen nimi), huomenta vaan!
Aamusta päivä alkaa!

Piippolan vaarilla oli talo, hiiala-hiiala-hei..

1. Faaraon kissa se kulki näin, (käsistä tehdään etutassut ja kävellään kissana)
Faaraon kissa sen varmasti näin!
Faaraon kissa se kulki näin:
Häntä pystyssä! (Yritetään nostaa toista jalkaa ylös taaksepäin)
2. Katseli kerran oikeaan,
Katseli kerran vasempaan,
Katseli kerran oikeaan,
Häntä pystyssä!
3. Hyppäsi kerran ilmaan näin,
Hyppäsi kerran, sen varmasti näin!
Hyppäsi kerran ilmaan näin:
Häntä pystyssä!
4. Sitten se kävi nukkumaan,
Sitten se kävi, sen varmasti näin!
Sitten se kävi nukkumaan:

Häntä pystyssä!